

EL FENOMEN DE
LA METROPOLITZACIÓ
AL MASSÍS DEL MONTSENY.
EL CAS DEL
TURISME ESCOLAR

MARTÍ BOADA I JUNCÀ
JOSEP LIZ I RODRÍGUEZ

PRESENTACIÓ

L'estudi de l'evolució demogràfica dels espais rurals dels països capitalistes en les dues darreres dècades ha posat de manifest que la tendència a la desertització patida els darrers 200 anys de manera sostinguda, s'ha frenat. I no tan sols s'ha frenat, sinó que s'ha invertit i ha posat en qüestió la idea de la mort del camp: els espais rurals presenten uns increments de població molt per sobre dels espais urbans metropolitans que, fins i tot en alguns casos, perden població.

Aquesta inversió de tendència ha coincidit en el temps amb la transició del fordisme a l'acumulació flexible (Harvey, 1988), de la rigidesa de la producció en massa i les economies d'aglomeració metropolitanes a la fluïdesa de les relacions de producció, dels mercats de treball, de l'organització financera i del consum. Aquesta nova estratègia d'organització de la vida econòmica del sistema capitalista té una traducció en els usos de l'espai (Indovina, 1990). La ciutat continua sent «funcional» per al sistema, però entra en crisi el model tradicional. Per diferents mecanismes expulsa o «difon» a la resta del territori usos de valor secundari: lleure, oci, residència, arrossegant part de la població metropolitana a àrees més llunyanes al mateix temps que permet en aquestes àrees la fixació de la població local gràcies a les noves activitats.

Així, el manteniment dels espais rurals no s'explica per les activitats agràries tradicionals ni tampoc per l'extensió de la producció industrial, sinó per un sector terciari d'escassa qualificació que estén les seves xarxes metropolitanes, que organitza i regeix la ciutat.

En aquest marc teòric es planteja aquest estudi. S'analitza l'impacte i les transformacions que sobre una zona rural (el massís del Montseny) tenen les diverses activitats i els serveis relacionats amb l'educació ambiental i altres activitats escolars associades, ja que, d'una banda, en els darrers anys ha anat agafant importància, fins al punt que ha estat incorporada (l'educació ambiental) com un dels eixos transversals en el nou currículum de l'ensenyament primari de Catalunya, i, d'una altra banda, el Montseny ha estat el territori pioner en els equipaments mediambientals educatius, fundant-se l'any 1978 al si del Parc Natural, a la vall de Santa Fe, la primera escola de natura de tot l'Estat espanyol: l'Escola de la Natura de Can Lleont.

D'altra banda, el flux de visitants escolars absoluts anuals pot superar els dos-cents mil. Aquesta moderna mobilitat és positivament responsable de l'ocupació d'alguns masos i de nous usos d'alguns espais agrícoles condemnats a l'abandó, com a conseqüència de la crisi del sector tradicional agro-silvo-pastoral.

Aquests nous usos, com es veurà, estan ajudant a fixar població als municipis més altimontants i contribuint a la dinamització econòmica i social del massís en una notòria fracció.

DEMOGRAFIA RECENT

En una primera aproximació a les dades demogràfiques del període 1981-1994, es pot constatar que tots els municipis del massís han incrementat la seva població en termes absoluts. L'increment per als 17 municipis de menys de 4.000 h ha estat del 30%, el doble que per als 4 de més de 4.000 h (16%) i 15 vegades més que per al conjunt de Catalunya (2%). Mentre que per als municipis de més de 4.000 h el creixement ha estat força regular, entre els municipis de menys de 4.000 h hi ha hagut grans diferències.

Atenent a aquestes diferències, es poden establir tres grups de municipis:

Municipis que han crescut per sobre del 30%: Campins, Sant Esteve de Palautordera, Tagamanent, Cànoves, Riells i Sant Pere de Vilamajor (aquests tres últims per sobre del 100%).

Municipis que han crescut entre el 10% i el 30%: el Brull, el Figueró, Montseny, Seva, Viladrau i Sant Antoni de Vilamajor.

Municipis que han crescut per sota del 10%: Breda, Aiguafreda, Gualba, Sant Feliu de Buixalleu i Fogars de Montclús (aquest darrer, amb un 0,7%, és l'únic que està per sota de la mitjana de Catalunya, encara que en el període 1991-94 ha crescut un 14,3%).

Els municipis de menys de 500 h (el Brull, Campins, Fogars de Montclús, Montseny i Tagamanent) han tingut un increment del 17,2%.

La Farga

Així doncs, ens trobem amb una àrea de població rural que en el seu conjunt i per al període estudiat ha crescut molt per sobre del conjunt de Catalunya i també per sobre dels increments de les comarques a les quals pertany: el Vallès Oriental, amb un increment del 22%, l'Osona, el 19,5% i la Selva, un 5,7%.

POBLACIÓ DE DRET (1981-1994)

Població total i creixement per quinquennis.

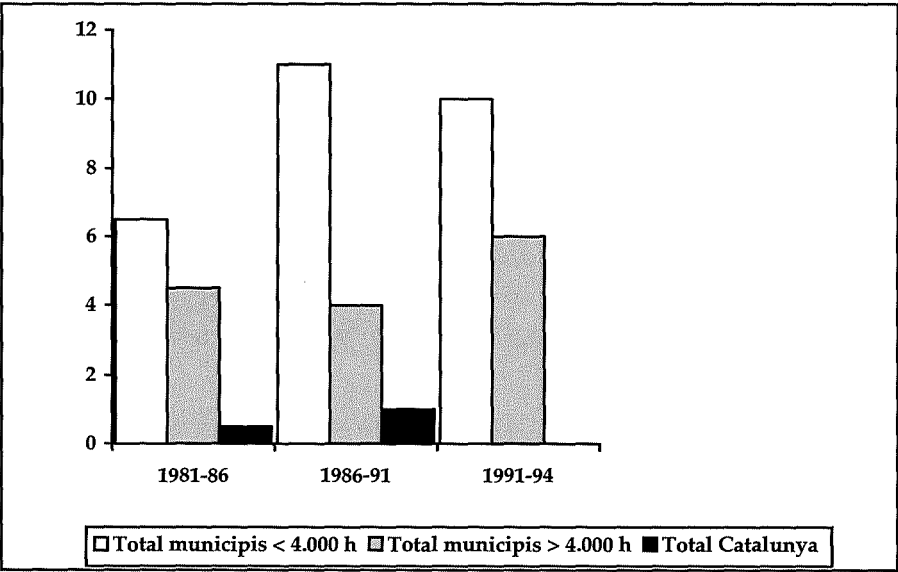
MUNICIPI	ANY				INCREMENT		
	1981	1986	1991	1994*	1981-86	1986-91	1991-94
Aiguafreda	2.034	2.019	2.063	2.086	-0,7	2,2	1,1
Breda	3.121	3.170	3.221	3.352	1,6	1,6	4,1
Brull (el)	187	182	182	220	-2,7	0,0	20,9
Campins	158	187	190	217	18,4	1,6	14,2
Cànoves	576	738	1.033	1.454	28,1	40,0	40,8
Figaró (el)	634	632	631	699	-0,3	-0,2	10,8
Fogars de Montclús	278	278	245	280	0,0	-11,9	14,3
Gualba	631	587	629	647	-7,0	7,2	2,9
Montseny	269	276	286	305	2,6	3,6	6,6
Riells de Montseny	538	742	998	1.196	37,9	34,5	19,8
St. Esteve de Palautordera	968	1.047	1.179	1.265	8,2	12,6	7,3
St. Feliu de Buixalleu	615	615	592	642	0,0	-3,7	8,4
St. Pere de Vilamajor	702	849	1.141	1.657	20,9	34,4	45,2
Seva	1.487	1.610	1.765	1.923	8,3	9,6	9,0
Tagamanent	132	135	151	178	2,3	11,9	17,9
Viladrau	757	802	883	890	5,9	10,1	0,8
St. M. de Vilamajor	1.654	1.821	2.216	2.140	10,1	21,7	-3,4
Total municipis < 4000 h	14.741	15.690	17.405	19.151	6,4	10,9	10,0

MUNICIPI	ANY				INCREMENT		
	1981	1986	1991	1994*	1981-86	1986-91	1991-94
Arbúcies	4.081	4.172	4.550	4.803	2,2	9,1	5,6
Garriga (la)	8.178	8.714	9.447	10.060	6,6	8,4	6,5
St. Celoni	11.946	12.275	11.957	12.750	2,8	-2,6	6,6
St. M. de Palautordera	4.159	4.468	4.979	5.182	7,4	11,4	4,1
Total municipis < 4.000 h	28.364	29.629	30.933	31.795	4,5	4,4	6,0

	ANY			INCREMENT	
	1981	1986	1991	1981-86	1986-91
Total Catalunya	5.956.414	5.978.638	6.059.494	0,37	1,35

* Dades facilitades pels mateixos municipis.

INCREMENTS DE POBLACIÓ EN PERCENTATGES

Pel que fa a les densitats de població, en el conjunt del massís s'ha passat de tenir 46,5 h/km² l'any 1981 a 55,5 h/km² el 1994. És significatiu que tot i ser una àrea de muntanya hagi superat la barrera dels 50 h/km², encara que queda molt lluny dels 189 h/km² del conjunt de Catalunya o dels 327 h/km² del Vallès Oriental, on radiquen la majoria dels municipis del Montseny.

DENSITATS DE POBLACIÓ (H/KM²)

	Any		
	1981	1991	1994
Montseny	46,51	48,5	55,5
Vallès Oriental	267,8	327,1	
Osona	99,8	105,4	
La Selva	81,7	97,6	
Catalunya	186,5	189,8	

Quant a l'índex d'envelliment, el Montseny participa de les característiques de les àrees de muntanya amb una població força envellida. No arriba als índexs d'envelliment dels dos Pallars, però està per sobre de comarques com la Vall d'Aran o la Cerdanya. Al Montseny, per cada 100 joves de menys de 15

anys hi ha 87 vells de més de 65, xifra similar a les de l'Alt Urgell, el Berguedà o el Ripollès; i 9 dels municipis (Arbúcies, Campins, Fogars de Montclús, Gualba, Montseny, Sant Feliu de Buixalleu, Sant Pere de Vilamajor, Tagamanent i Viladrau) superen l'índex 100. Com es pot veure, som lluny de l'índex 60 del conjunt de Catalunya i molt lluny del 40 del Vallès Oriental (una de les tres comarques més joves de Catalunya) o del 50 de la Selva i el 60 d'Osona.

La dinàmica espacial dels municipis del Montseny mostra una tendència a la disminució de la població disseminada i una progressiva concentració cap a entitats de població agrupades, si més no en xifres percentuals. La població disseminada ha passat de representar el 28% el 1970, al 19% el 1981 i el 18% el 1986. No obstant això, en valors absoluts, mentre que en el període 1970-1981 havia baixat de 6.484 a 4.762, del 1981 al 1986 ha pujat de 4.762 a 4.893, el que representa un increment del 2,8%.

ESTRUCTURA D'EDATS AL MONTSENY

<i>Municipi</i>	<i>Anys</i>			<i>Índex d'envelliment</i>
	<i>0-14</i>	<i>15-64</i>	<i>>65</i>	
Aiguafreda	355	1391	317	89
Arbúcies	744	3054	752	101
Breda	559	2182	480	86
Brull (el)	29	125	28	97
Campins	24	128	38	158
Cànoves	158	745	130	82
Figueró (el)	101	434	96	95
Fogars de Montclús	34	171	40	118
Garriga (la)	1797	6266	1384	77
Gualba	107	410	112	105
Montseny	48	189	49	102
Riells de Montseny	176	678	144	82
Sant Esteve de Palautordera	254	759	166	65
Sant Feliu de Buixalleu	99	380	113	114
Sant Pere de Vilamajor	143	817	181	127
Seva	143	817	181	127
Tagamanent	14	112	25	179
Viladrau	151	546	186	123
Total	5116	19603	4467	87

Índex d'envelliment = $\frac{>65}{<15} \times 100$.

En general, doncs, ens trobem amb una àrea que participa d'algunes característiques de les àrees de muntanya (alt índex d'envelliment de la població, progressiva concentració en entitats de població agrupades) però que presenta símptomes de recuperació, ja que en els darrers quinze anys ha tingut un fortíssim increment de població que l'ha portada a superar els 50 h/km² i que potser en els propers anys li permetrà disminuir l'envelliment i el manteniment de la població disseminada.

ACTIVITATS AGRÀRIES I MEDI RURAL

La forma de ferradura que conformen al Parc el pla de la Calma, l'alta alineació Matagalls-les Agudes-Turó de l'Home i en el centre la conca de la Tordera, fa que en els seus extrems hi hagi grans desnivells adreçats cap al Congost (oest), la depressió vallesana (sud), la riera d'Arbúcies (nord-est) i la plana de Vic (nord). En tots aquests vessants, les activitats agrícoles són molt limitades, particularment en els més mal orientats. Segons Cuenca et alii, actualment tan sols hi ha assentaments en els llocs on l'erosió ha format amplis esglaons a les carenes descendents o bé en indrets en què l'orientació ha possibilitat un mínim d'orientació solar; molts d'aquests assentaments se situen al bell cim d'algunes collades o esllavissades periglacials descrites per Llobet (1976). Alguns bons exemples són el Bellver, la Figuera, el Clot de la Mora, Can Cuc, Can Quintana, la Morera, el Molar de Dalt, el Boscàs, la Cortada, la Ginesta, el Vilar de la Costa, Can Pla, Can Verdaguer Xic, Can Grau, Can Perrepoc, Can Pereres Vell, Can Prat, el Boixaus, el Mataró de Cerdans, el Pujol de Muntanyà, etc...

En els vessants orientats vers la capçalera de la Tordera o interns, l'aprofitament dels graons de l'erosió en carenes descendents i en aiguavessos més suaus és màxim al costat solell (Montseny i Montseny d'Amunt) en què conjuguen una bona orientació, una situació relativament privilegiada a l'empara de la muntanya i possibilitats de reg.

Tanmateix, als vessants formats per les rieres de la Castanya, la Bascona i el Samont la distribució de masies és mínima.

En tots aquests assentaments les condicions dels conreus i de vida són determinades per un medi difícil, del qual s'aprofiten al màxim totes les possibilitats.

Les millors terres de conreu solen concentrar-se en els terrenys al·luvials formats per les rieres que arrepleguen les aigües del massís i que estan situats en els llocs més baixos (Vallcàrquera, Vallformés, Vallmanya, Avençó, la Tordera, riera d'Arbúcies, etc.), produint nombrosos assentaments concentrats en no haver de dependre d'aprofitaments extensius. Es disposa en general d'una

proximitat al pla que facilita les comunicacions amb els nuclis i els mercats importants de la regió.

Les activitats agrícoles i, per extensió, els assentaments acaben de completar-se a les altes planes formades al nord i al nord-oeste del massís en què els treballs agrícoles no són tan forçats ni tan extrems, els quals depenen més de les disponibilitats d'aigua i ocasionalment de l'orientació. En aquestes zones, la disposició de les masies és més dispersa i les formes de vida de la seva gent varien considerablement respecte de les anteriors.

En definitiva, sembla que les condicions que determinen els assentaments, i per tant la distribució de la població, són l'altura, l'orientació i la disponibilitat de reg, fonamentalment. Tot i això, com es veurà, les causes que han de determinar la continuïtat o no de les masies i la seva situació actual són nombroses i complexes.

La diferència altitudinal de quasi 1.000 m existent entre la masia més basal (Can Corneli) i la situada a més alçària (Sant Andreu de la Castanya) poden donar una idea de la desigual ubicació que hi ha.

Segons l'estudi de Cuenca, Cano i Saurí (1983), les masies es troben concentrades en algunes zones com els pobles de Montseny, Montseny d'Amunt i la Costa (38 cases) i Arbúcies (14), mentre que a la resta del massís es troben molt disperses, especialment a mesura que augmenta l'altura. Aquestes dades són molt dubtoses, atès que en el cens de masies del 1992 en la primera zona se n'han quantificat 31 d'habitades i 82 a la segona.

Can Pons (Campins)

Segons l'estudi esmentat del 1983, el nombre de persones residents és de 392, que es reparteixen de la manera següent:

	<i>Població</i>	<i>% total</i>
Preparc	277	70,7
Parc	115	29,3
Total...	392	100

Es pot observar que l'àrea de preparc és, amb diferència, la que concentra la proporció més alta de població (tot i la reserva amb què cal prendre les dades de l'informe 83).

Cal destacar la importància del tipus de tinença de la terra en relació amb la necessitat d'haver de buscar feina fora de l'explotació. En aquest sentit, sembla que aproximadament dues terceres parts de la població activa masculina no té com a exclusiva la dedicació a l'explotació, en ser arrendataris o parcers. En canvi, la dona, en un percentatge altíssim, es dedica exclusivament a l'explotació, llevat de les dones de Viladrau, que moltes treballen com a assalariades en les explotacions d'arbres nadalencs.

Segons el treball del 1983, del total de les cent masies estudiades, 78 disposen d'electricitat. De les 22 restants, 7 són al preparc i 15 al parc. Del conjunt total, només 25 disposen de telèfon.

Les dades de l'any 1992 indiquen que del nombre total de cases, el 63% disposa de telèfon, el que representa un increment del 38% respecte al 1983. Pel que fa a l'electrificació, l'any 1992 el 89% de les cases estan electrificades, cosa que representa un increment del 12%. I, el que és més important, el nombre de cases és de dues-centes tres (203) un 100% més que al 1983.

Una altra dada que cal remarcar per la diferència que representa amb les xifres del 1983, és el total de població. Al 1992 la població en masos era de 679, gairebé el doble que el 1983.

EL SECTOR SERVEIS

En tan sols una dècada, la que va del 1981 al 1991, l'ocupació per sectors de producció ha vist com es capgiraven les dades. Efectivament, en el conjunt de municipis del massís s'observa com el sector primari ha patit un descens vertiginós del 50% per al conjunt de la zona. En alguns casos particulars (el Brull, Campins, Cànoves, Fogars de Montclús i Montseny), on encara era el primer sector d'ocupació amb valors de més del 45% (quan per al conjunt de Catalunya era del 6,3%), el descens encara ha estat més notable (més del 70%) i l'agricultu-

ra ha passat a ser el tercer i fins i tot el quart sector d'ocupació amb valors de l'ordre del 10%.

La indústria ha mantingut els valors (38% de població ocupada el 1981 i 38,2% el 1991) i la construcció ha baixat un 26,7% (del 15% el 1981 a l'11% el 1991).

Al mateix temps, el sector serveis experimenta un increment del 63,8% (el doble que Catalunya) i passa a ser el primer sector d'ocupació de la zona, donant feina al 40% de la població activa. També aquí s'han de destacar el Brull, Campins, Fogars de Montclús i Montseny, que han experimentat increments de més del 200% i que tenen gairebé el 50% de la població ocupada en aquest sector.

El sector terciari, especialment els municipis que tenen gran part de la seva superfície en el Parc Natural, i més especialment aquells que hem indicat en el paràgraf anterior, està representat pel sector de l'hostaleria, la restauració i els bars. Per a l'any 1993, l'oferta en aquest sector era la següent:

<i>Equipaments</i>	<i>Nombre</i>	<i>Places</i>
Hotels	10	
Hostals	3	
Pensions	27	1.646
Càmpings	9	3.192
Cases de colònies	31	2.146
Bars	101	
Restaurants	122	9.300

Font: Catalunya, Enginyeria i Gestió: El sector terciari al Montseny (1993).

ELS EQUIPAMENTS EDUCATIUS I D'ESPLAI

Les cases de colònies, escoles de natura, etc., són uns equipaments de recent implantació al massís del Montseny. Fora de Can Lleonart, que funciona des del 1978, la majoria s'han creat en els darrers 10 anys. L'atracció que exerceix el Parc Natural, les noves orientacions pedagògiques i la proximitat a la conurbació barcelonina afavoreix el desplaçament de milers d'escolars (especialment de primària, el 80%, però també d'infantil i secundària) cada any.

Les xifres són reveladores: als 130.000 que hem pogut censar, s'hi han d'afegir tots aquells usuaris d'equipaments no enquestats, els que fan ús del parc de manera autònoma, és a dir, aquells que no recorren a l'ajut de cap equipament. En total, la xifra real pot arribar als 200.000 usuaris, el que representa un 13,3% del total de visitants del parc (1.500.000 per a l'any 1993, segons dades de la Diputació de Barcelona).

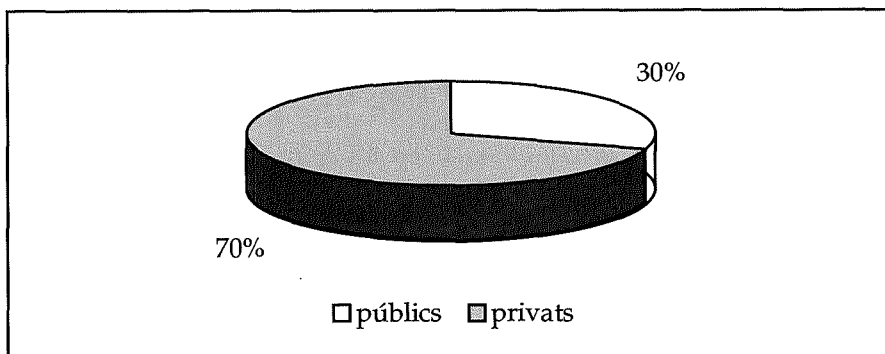
El 15% d'aquests usuaris provenen de les comarques del Montseny i rodalies, el 5% de Tarragona, Girona i altres i el 80% restant de Barcelona i la seva àrea metropolitana. Portar tots aquests escolars al massís vol dir una mobilització anual de 3.500 autocars, amb un cost de desplaçaments que arriba als 150.000.000 de pessetes, amb la qual cosa podem tenir una idea de la importància econòmica d'aquesta activitat educativa.

Cal remarcar que, encara que els equipaments de recepció estan orientats cada vegada més a activitats del currículum escolar, la gran majoria són d'iniciativa privada. Del total d'equipaments enquestats, només el 30% són de propietat pública (municipals o de la Diputació) i d'aquests, el 50% estan en règim de concessió administrativa, o sia que el 85% són gestionats per la iniciativa privada.

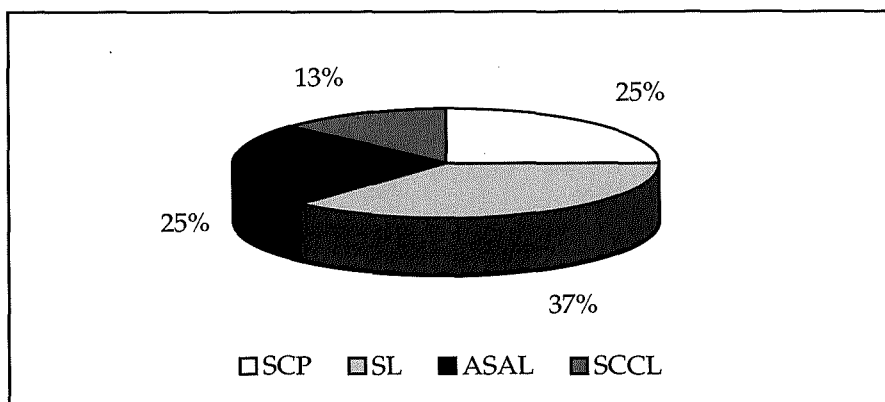
El tipus d'empresa que gestiona els equipaments és força variat i es reparteix de la manera següent: el 37% són societats limitades (SL), el 25% són societats civils privades (SCP), un altre 25% són associacions sense ànim de lucre (ASAL) i, finalment, el 13% són societats cooperatives catalanes limitades (SCCL).

<i>Equipament</i>	<i>Tipologia</i>	<i>Municipi</i>	<i>Data creació</i>	<i>Places</i>
Mas Pujolar	Casa de colònies	Viladrau	1985	60
Can Mateuet	Escola de natura	Cànoves	1991	77
Can Saleta	Colònies/Natura	Fogars	1987	40
ADEM	Itineraris pedagògics	Montseny	1992	
Fundació Rectoria Vella	Coneixement entorn	Sant Celoni	1992	
Museu Comajoan	Museu	Santa M. de Palautordera	1989	
Erol Verd	Itineraris/Tallers	Granollers	1993	
Endoina	Itineraris/Tallers	Sant Celoni	1994	
La Gabella	Itineraris/Museu	Arbúcies	1985	
El Pinatar	Casa de colònies	Gualba	1989	220
Can Pons	Escola de natura	Campins	1985	70
El Teu Tren	Casa de colònies	Gualba	1987	80
El Polell	Escola de camp	Sant Pere de Vilamajor	1984	33
Santa Marta	Escola de natura	Viladrau	1985	65
Can Riera de Ciuret	Colònies/Natura	Fogars de Montclús	1983	78
Casa Nova d'en Crous	Colònies/Natura	Arbúcies	1985	70
La Granja	Escola de Natura	Sta. M. de Palautordera	1984	250
El Corral d'en Mataró	Colònies/Natura	Arbúcies	1992	52
La Farga	Escola de natura	Fogars de Montclús	1984	80
Servei de Guies del Montseny	Itineraris	Campins	1993	
Can Leonart	Escola de natura	Fogars de Montclús	1978	
Can Putxet	Casa de colònies	Sant Celoni	1994	50
Casa Mak	Casa de colònies	Gualba	1989	120
La Traïna	Escola de natura	Fogars de Montclús		42
Can Massaguer	Escola de natura	Sant Feliu de Buixalleu		70
Can Casades	Centre d'interpretació	Fogars de Montclús		
Feixes d'en Vilar	Àrea d'esplai	Fogars de Montclús		
«Coneguem els nostres Parcs	Programa pedagògic			
Total equipaments				1.457

PROPIETAT DELS EQUIPAMENTS. PERCENTATGES

TIPUS D'EMPRESA EN PERCENTATGES

Fora de 4 equipaments que són gestionats per entitats sense afany de lucre (Associació Catalana de Cases de Colònies, Entorn), que abasten tot el territori de Catalunya i coordinen altres equipaments de fora del massís, la majoria són organitzats per empreses «uniequipamentals» i cal assenyalar que la majoria d'aquestes empreses no són iniciativa de neorurals sinó de gent del país.

És el cas dels equipaments d'itineraris i tallers, organitzats per joves, la majoria amb formació universitària, que veuen en l'atracció del Parc Natural i en els nous valors naturalistes i ecològics possibilitats de difondre'ls a través d'una activitat que els permeti de viure i treballar al Montseny. I també és el cas de pagesos o dels fills d'aquests pagesos, que transformen la masia en una casa de colònies i escola de natura. Aquí, a més d'exercir d'empresaris, actuen com a monitors ensenyant als escolars en les seves pròpies terres les activitats tradi-

cionals que l'home realitzava al bosc (l'aprofitament del sotabosc, carbó d'alzina, tala dels arbres) des d'una visió no etnològica o acadèmica, sinó des de les pròpies experiències i vivències, transmetent unes actituds d'estima al medi de gran valor social i cultural.

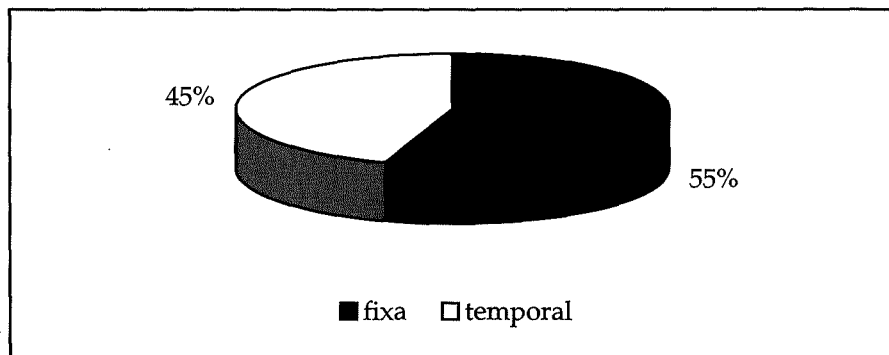
Un altre aspecte destacable és la voluntat de coordinació i millora qualitativa de l'oferta dels equipaments; sis d'aquests pertanyen al Consell de Centres d'Educació Ambiental (CCEA), creat el 1991 com a àmbit de la Societat Catalana d'Educació Ambiental, sorgida el 1985 com a entitat autònoma. El CCEA, format per 20 equipaments d'arreu de Catalunya, té com a objectiu afavorir els canvis d'actituds i de pràctiques personals que permetin el desenvolupament sostenible al nostre país i exigeix als seus membres l'elaboració de projectes educatius que prevegin l'ús de mètodes actius que incentivin l'observació, l'experimentació, el contacte directe amb el medi i l'elaboració de conclusions quant als fenòmens, així com la col·laboració activa en la gestió i la millora del seu entorn proper.

NOVES OCUPACIONS

Els equipaments d'aquest sector, a les estadístiques oficials s'inclouen entre les ofertes d'allotjament al costat d'hotels, hostals, pensions i càmpings. Amb tot, de les 179 persones que treballen en els equipaments enquestats, només el 36% és personal de serveis: cuineres, neteja, i la resta, el 64%, és personal tècnic: pedagogs, biòlegs, geògrafs, mestres, monitors.

Potser trobaríem la similitud en el tipus de contracte. Efectivament, només el 55% és personal fix i la resta és temporal, ja que també en aquest sector existeixen temporades alta i baixa, amb un màxim d'ocupació entre els mesos de març i juny.

CONTRACTACIÓ EN PERCENTATGES

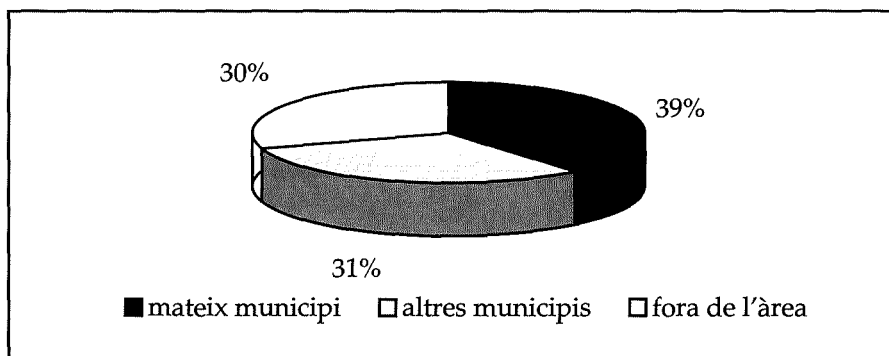
El Corral del Mataró (Viladrau)

Per sexes, el 56% són dones i el 44% homes.

Pel que fa a l'edat, la mitjana del personal tècnic és de 27,4 anys, amb un 80% a la franja dels 26 als 30 anys. La mitjana del personal de serveis és de 38,3 anys, amb un 70% entre els 36 i els 40 anys.

Quant a la residència, el 70% viuen a l'àrea d'estudi (el 39% al mateix municipi i el 31% a municipis propers) i el 30% restant viuen fora, principalment a Granollers, però amb una forta tendència a instal·lar-s'hi. De fet, el 28% dels que resideixen a l'àrea d'estudi són immigrants, que han fet l'opció per raons de feina.

RESIDÈNCIA EN PERCENTATGES

CONCLUSIONS

Una primera conclusió de l'anàlisi de l'evolució demogràfica general i de la població activa per sectors de producció en els darrers 15 anys, és que l'àrea del Montseny respon força acuradament als trets característics del comportament dels espais rurals en l'etapa d'acumulació flexible.

Pel que fa al paper del sector analitzat, quant als nous usos de l'espai rural per la ciutat, es veu que la mobilitat d'escolars a l'àrea del Montseny té una notòria rellevància.

En primer lloc, per la quantitat de desplaçaments: més de dos-cents mil escolars cada any. En segon lloc, pel nombre de llocs de treball que genera, que si bé en xifres relatives no és espectacular (al voltant del 6% del sector terciari), sí que és molt important a nivell qualitatiu perquè dóna feina i fixa en el territori una població jove (tant dones com homes) en edat de màxima fertilitat i, sobretot, altament qualificada des del punt de vista professional. En tercer i últim lloc, perquè ajuda a mantenir el poblament dispers i a evitar que històriques masies acabin convertides en runes.

Finalment, caldrà observar com la disminució de població escolar, provocada per la caiguda de la natalitat a Barcelona i la seva àrea, afectarà en un futur proper aquests equipaments i si seran capaços d'ampliar i atraure amb la seva oferta capes de població menys específiques, o bé com estan evolucionant ja alguns, amb una gran capacitat d'adaptació, obrint-se a nous mercats de demanda mediambiental.